

تشدید آلام انسانی در سوریه

همچنین کنوانسیون لاهه برای حفاظت از میراث فرهنگی در سال ۱۹۵۴ تصویب شد و کنوانسیون ۱۹۷۲ به‌کارگیری گازهای میکروبی و باکتری‌دار و سمی در سلاح‌های جنگی را ممنوع کرد.

در سال ۱۹۶۷ کنوانسیون ممنوعیت استفاده از ابزار جنگی که موجب تغییر در محیط زیست می‌شود، تصویب شد و از همه مهم‌تر تصویب کنوانسیون چهارگانه ژنو در سال ۱۹۴۹ و پروتکل الحاقی ۱۹۷۷ آن، به حقوق بشردوستانه و حقوق جنگ استحکام بیشتری می‌بخشد.

کنوانسیون چهارگانه ژنو به عنوان بخشی از حقوق بین‌المللی عرفی برای همه کشورها الزام‌آور است و تعدادی از کشورها در اجرای این کنوانسیون‌ها، پروتکل‌های الحاقی حقوق بشردوستانه را وارد حقوق داخلی خود کرده‌اند و شورای امنیت سازمان ملل متحد نیز از سال ۱۹۶۷ اجرای آن را در مخاصمات مختلف ازجمله در قطع‌نامه ۳۳۷ در جنگ اسرائیل علیه اعراب، قطع‌نامه ۴۴۵ (ناظر بر محکومیت ایجاد شهرک‌های یهودی) در اراضی فلسطینی، قطع‌نامه ۶۹۴ اخراج فلسطینی‌ها، قطع‌نامه‌های ۵۸۸ در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، قطع‌نامه‌های ۶۶۴، ۶۶۶، ۶۷۰ و ۶۷۸ جنگ عراق علیه کویت، قطع‌نامه ۷۹۴ و ۸۱۴ در قضیه سومالی، قطع‌نامه‌های ۷۶۴ و ۷۸۰ در قضیه یوگسلاوی، قطع‌نامه‌های ۸۳۶ و ۸۱۲ در قضیه رواندا و قطع‌نامه‌های ۲۱۱۸، ۲۱۳۹، ۲۱۴۴، ۲۲۰۹ و ۲۲۵۴ در بحران سوریه لحاظ کرد.

همچنین با توجه به موقعیت حقوق بین‌الملل (عرفی- کنوانسیونی) ناظر بر حقوق بشردوستانه، رویه دولت‌ها و عملکرد سازمان ملل (مجمع عمومی- شورای امنیت) دیوان بین‌المللی دادگستری، دیوان‌های کیفری اختصاصی، دیوان کیفری بین‌المللی، شورا و کمیسیون حقوق بشر، گزارشات دبیرکل‌ها و اقدامات ان‌جی‌اوها، ابعاد و مصادیق نقض حقوق بشردوستانه در جریان مخاصمات مسلحانه کاملا روشن و شفاف بوده و در هر نزاع مسلحانه به‌راحتی قابل شناسایی است. بنابراین مشکل عمده نه در شناسایی و حتی محکومیت این اعمال ناقض حقوق بشر در جریان مخاصمات مسلحانه خودنمایی می‌کند بلکه نگرانی اصلی مدافعان حقوق بشر در ناتوانی جامعه بین‌الملل و جامعه جهانی در پیشگیری و خاتمه‌دادن به تداوم نقض حقوق بشر در جریان مخاصمات مسلحانه است.

ازاین‌رو ورود تانک‌های ترکیه به خاک سوریه به نوبه خود بر نگرانی‌های معطوف به رعایت حقوق بشردوستانه می‌افزاید و این در شرایطی است که ورود ترکیه به خاک سرزمین سوریه، یک عمل ناقض صلح و امنیت بین‌المللی قلمداد می‌شود.

در چنین شرایطی شورای امنیت به علت درگیربودن اکثریت اعضاء دائم آن در بحران سوریه، از بی‌طرفی خارج شده و قادر نیست عمل تجاوز ترکیه به حاکمیت سوریه را محکوم و تدابیر لازم را برای اعمال فشار به آن کشور اتخاذ کند. با توجه به ملاقات اردوغان با پوتین و دابین، به نظر می‌رسد ترکیه از بابت طرح موضوع در شورای امنیت و محکومیت ترکیه، آسوده‌خاطر است و در فقدان سازوکارهای شورا در جلوگیری از نقض حقوق بشردوستانه در بحران سوریه و زمین‌گیرشدن نهادهای بین‌المللی همچون شورای امنیت، حضور نظامی ترکیه در سوریه نه‌تنها به استقرار صلح کمک نخواهد کرد بلکه هرچه‌بیشتر بر دامنه بحران و عمق فجایع و مصایب انسانی خواهد افزود.

با توجه به تحولات داخلی ترکیه و تداوم روند تسویه‌حساب‌های داخلی پس از کودتای نافرجام و رونمایی سیاست‌های جدید در عرصه داخلی و بین‌المللی ترکیه، به نظر می‌رسد سیاست‌های رزمی ترکیه در سوریه تابعی از متغیر سیاست‌های داخلی آن کشور است. آنچه برای دولت ترکیه مهم است، سروسامان‌داده به وضعیت بحرانی پس از کودتاست و در این راستا، درگیرکردن نیروی نظامی و افکار عمومی در بحران سوریه و امنیتی‌کردن هرچه‌بیشتر فضای داخلی، وزن زیادی در محاسبه سود و زیان جنگ در سوریه برای دولت ترکیه دارد و مسلم است که در این نوع محاسبات هیچ جایی برای حقوق بشردوستانه و قربانی‌کردن بی‌گناهان و غیرنظامیان وجود ندارد. در شرایطی که بازیگران بین‌المللی برای تحکیم قدرت خود، هر روز آتش جنگ را شعله‌ور می‌کنند، نهادهای بین‌المللی که تابع اراده دولت‌ها هستند، عملا زمین‌گیر شده‌اند. تنها افراد مردم مصیبت‌زده سوریه، متوجه وجدان‌های بیدار و انسان‌های صلح‌طلب و مدافعان واقعی حقوق بشر است.

تاریخ درباره همه کسانی که با رویکرد غیرانسانی وارد جنگ سوریه شدند و همچنین انسان‌هایی که غیرمسئولانه نظاره‌گر درد و رنج‌های مردم بی‌گناه سوریه نشسته‌اند، داوری بی‌رحمانه‌ای خواهد کرد. شاید بی‌تفاوتی به کشتار مردم بی‌دفاع سوریه چند صباحی به تداوم حیات سیاسی بازیگران کمک کند اما فرجامی جز شرمساری در بدنامی برای متجاوزان به حق حیات انسانی نخواهد داشت.

در آخرین ویدئوی داعش ۵ پسر بچه، زندانیان کُرد را می‌کشند

کودکان کشتار

گذشته و بخشی از جنگ‌های مختلف داعش پخش می‌شود. اما آنچه این ویدئو را از ویدئوهای پیشین داعش متمایز می‌کند، پنج پسر بچه تفنگ‌به‌دستی هستند که پنج اسیر این گروه را می‌کشند. قبل از آنکه این پنج کودک اسلحه‌های خود را به سمت بالا و سپس به سمت زندانیان داعش نشانه برونند، یکی از کودکان که ظاهرا تونسی است بیانه‌ای را به زبان عربی می‌خواند. به نظر می‌رسد همه زندانیان که لباس نارنجی مرسوم اسرای داعش را پوشیده‌اند و روی زانو نشسته‌اند، از نیروهای کُرد هستند و از همین‌رو ظاهرا انتشار این ویدئو و کشتن این پنج نفر، به تلافی موفقیت‌های اخیر یگان‌های مدافع خلق در سوریه است. این پسر بچه‌ها بین ۱۰ تا ۱۳ساله به نظر می‌آیند و این‌طور معرفی می‌شوند: ابوعبدالله مصری، ابوعبدالله تونسِی، ابوعبدالله ازبکی، ابوعبدالله کردی و ابوعبدالله بریتانی. یکی از این پسر بچه‌ها با نام ابوعبدالله بریتانیایی که پوستی روشن و چشمانی آبی دارد، اروپایی به نظر می‌رسد و اگرچه هنوز هویت او تأیید نشده، اما براساس برخی گمانه‌ها، بریتانیایی است. داعش پیش‌تر هم ویدئوهایی از اعدام اسرای خود را از سوی کودکان منتشر کرده بود، اما ویدئوی روز جمعه اولین ویدئویی است که اعدام دسته‌جمعی از سوی کودکان را نشان می‌دهد. اگرچه سال گذشته نیز گروهی از سربازان دولتی سوریه در پالمیرا به دست نوجوانان عضو داعش کشته شدند، اما به نظر می‌رسد سن کودکان ویدئوی اخیر کمتر است و نکته مهم‌تر آنکه در این ویدئو برای اولین‌بار کودکی ظاهرا اروپایی نشان داده شده است. «فیلیپ

وقتی پلیس عراق پسرک را دستگیر کرد، وحشت‌زده بود. در یکی از خیابان‌های کرکوک بود که پلیس، به او مشکوک شد. پیراهن پسرک را وقتی در آوردند بمبی یک کیلوگرمی کشف شد که دورتادور آن بدن لاغر و نحیف، پیچیده شده بود.

یک روز پیش از آن، در ترکیه انفجاری رخ داد که ۵۱ نفر را کشت. نیمی از آنها را کودکان تشکیل می‌دادند. انفجار عامل یک نوجوان انتحاری بود که با کمر بند انفجاری خود را بین میهمانان یک مجلس عروسی جای داده بود. حمله تروریستی «غازی‌عنتاب» یکی از خونین‌ترین حوادث تروریستی امسال در ترکیه بود. این برای نخستین‌بار بود که افراط‌گرایان در ترکیه از یک کودک انتحاری استفاده می‌کردند.

در افغانستان مدت‌ها بود طالبان از اطفال برای انجام عملیات انتحاری استفاده می‌کرد. سال ۲۰۱۲ یک نوجوان ۱۴ساله حمله‌ای انتحاری با موتورسیکلت را در کابل انجام داد که هدفش نیروهای ناتو در افغانستان بود. در اثر این حمله، شش نفر کشته شدند. دو سال بعد از آن یک نوجوان خود را در مرکز فرهنگی فرانسوی در پایتخت افغانستان منفجر کرد.

کارشناسان می‌گویند تشکیلات داعش و سایر گروه‌های افراطی به نحو فزاینده‌ای از کودکان و نوجوانان برای انجام عملیات انتحاری استفاده می‌کنند. شاید به دلیل اینکه خون‌ریزی بیشتری را به دنبال دارد، شاید هم به دلیل اینکه می‌خواهند نیروهای اصلی خود را حفظ کنند و شاید هم برای غافل‌گیرکردن نیروهای امنیتی.

در غرب آفریقا، گروه «بوکوحرام» کودکان ولگرد

ابزار انتحاری استفاده کرده و از راه دور کمر بندش را منفجر کرده باشند؛ از این روش قبلا در عراق استفاده می‌شد.

سرباز بچه‌ها

تلوزیون‌های محلی از حمله خنثی‌شده در شهر کرکوک گزارش‌هایی را پخش کردند. پلیس، نوجوانی را بازداشت و برهنه می‌کرد. نوجوان گریه می‌کرد و زار می‌زد. مقامات امنیتی گفتند این نوجوان ۱۶ساله است. او یک شهروند عراقی اهل موصل بود؛ جایی‌که هم‌اکنون تحت تصرف داعش است و نیروهای ارتش عراق در حال زمینه‌سازی برای آزادی آن هستند.

«شام الهاشمی»، پژوهشگر و نویسنده‌ای که به دولت عراق درباره داعش مشورت می‌دهد، می‌گوید افراط‌گرایان دوباره فعالیت کردان‌های جوانان را شروع کرده‌اند. این درواقع واکنشی به خسارت‌هایی است که آنها به تازگی در میادین جنگ عراق و سوریه متحمل شده‌اند. به گفته او، نوجوانان را می‌توان ساده استخدام و از آنها در مأموریت‌های انتحاری استفاده کرد به‌ویژه بچه‌هایی که دچار مشکلات پیچیده روحی- روانی هستند یا عزیزان‌شان را از دست داده‌اند. او می‌افزاید به یک دختر بچه نسبت به افراد بالغ، کمتر شک‌وت‌ردید می‌کنند. سرباز بچه‌هایی که از «رقه»، یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های داعش، گریخته و آموزش سلاح و روش استفاده از کمر بندهای انفجاری را آموخته‌اند،

فرزند خلف «عروس جهادی»

رسانه‌های انگلیسی‌زبان بر این باورند که پسر بچه چشم‌آبی ویدئوی اخیر داعش احتمالا پسر «سالی جونز»، معروف به «عروس جهادی» است. سالی جونز مادر ۴۷ ساله‌ای است که سال ۲۰۱۴ پس از گرویدن به اسلام با پسر بچه‌اش «جو جو» که در آن زمان ۱۰ساله بود، از بریتانیا فرار کرد و به سوریه رفت و به گفته خودش، نام فرزندش را به «حمزه» تغییر داد. سالی جونز با «جنید حسین»، هکر ۲۰ساله بریتانیایی داعش که سال گذشته در حملات هواپیماهای بدون سرنشین کشته شد، ازدواج کرد. او پس از مرگ همسرش در صفحه کاربری خود در توئیتر نوشت: «افتخار می‌کنم که همسرم به دست بزرگ‌ترین دشمن خداوند کشته شده باشد که خداوند از او راضی باشد». او که به «ام‌حسین» بریتانیایی هم معروف شده است، بارها بریتانیا، ایالات متحده و اروپا را به حملات تروریستی تهدید کرده و از حامیان داعش خواسته این حملات را انجام دهند. سالی جونز از جمله افرادی است که در شبکه‌های اجتماعی شديداً برای داعش تبلیغ می‌کند. او برای مثال، فهرستی از کسانی را که به وسیله داعش به آنها حمله تروریستی می‌شود یا سرشان از بدنشان جدا می‌شود منتشر می‌کند. سالی بیش از سفر به سوریه به همراه پسر ۱۰ساله‌اش در سال ۲۰۱۳ به‌عنوان فروشنده عطر و نوازنده گیتار مشغول به کار بود. او اکنون جزء فهرست اهداف حملات هواپیماهای بدون سرنشین آمریکایی و انگلیسی است.

هیویندند. بسیاری از این افراد خانواده‌های خود را هم برای انجام و آموزش عملیات‌های جهادی با خود به سوریه برده‌اند.

گفتنی‌های زیادی در این‌باره داشتند. یک تحقیق که از سوی مرکز مبارزه با تروریسم آکادمی «وست‌پوینت» تهیه شده، نشان می‌دهد استفاده از کودکان در عملیات انتحاری از ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۶ سه برابر شده است.

در این تحقیق آمده است: «این نوعی قدرت نامایی و جنگ روانی است؛ نشان‌دادن قدرت و نفوذ به موانع دفاعی و ایجاد خوف در قلوب سربازان دشمن. داعش از کودکان و نوجوانان به شکل نگران‌کننده‌ای استفاده می‌کند». این روش‌ها در غرب آفریقا نیز مرسوم است؛ مثل حمله‌ای که در آن یک دختر بچه ۱۰ساله خود را سال گذشته در یک بازار پرازدحام واقع در شهر «مایدوگوری» نیجریه منفجر کرد و ۱۶ نفر را کشت. منابع امنیتی آن زمان گفتند او کمر بند انفجاری داشته است.

در گزارشی که صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) در آوریل منتشر کرد، آمده بود حملاتی که کودکان در آن نقش داشته‌اند، در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ چهار برابر شده است. این حملات در شمال شرق نیجریه صورت گرفته؛ یعنی جایی که بوکوحرام در آنجا متمرکز و بین نیجریه و کامرون واقع است.

یونیسف می‌گوید حدود دوسوم مهاجمان کودک را دختران تشکیل می‌دهند. به گفته این سازمان، فقط در شش ماه نخست سال جاری میلادی ۳۸ مورد عملیات انتحاری کودکان در غرب آفریقا اتفاق افتاده است. «تیری دیلون جان»، مسئول این سازمان در آفریقا، می‌گوید: «این اصلی‌ترین ویژگی نزاع کنونی است.»

جنوب حلب نیز چاره‌ای اندیشید که گفته می‌شود موضوع سرنوشت «بشار اسد»، رئیس‌جمهور سوریه، به دلیل تمامی حساسیت‌هایی که می‌تواند به وجود آورد، نقشش در مذاکرات جاری نداشته است. از سوی دیگر، «سگتنی لاوروف» نیز با اشاره به اینکه مذاکرات روز جمعه به رفع برخی سوءتفاهمات کمک کرده، اعلام کرد دو کشور به توافق رسیده‌اند تا همکاری‌های دوجانبه خود را ازجمله در سطوح نظامی تقویت کنند. وزیر خارجه روسیه مدعی شده توافقات به‌دست‌آمده دو کشور بر سر دستورالعمل‌هایی عینی و مشخص برای همکاری با یکدیگر و همچنین دیگر بازیگران حاضر در عرصه جنگ سوریه که می‌تواند کانال ارتباطی مسکو و واشنگتن را پس از چند هفته وقفه، به‌طور مستمر باز نگه دارد، کلید تحقق اهداف مشترک دو کشور، یعنی پایان خون‌ریزی‌ها و آغاز فرایند صلح خواهد بود. البته لاوروف همچنین بر لزوم تشخیص و جداسازی مخالفان میانه‌رو از شبه‌نظامیانی مانند تروریست‌های جبهه «النصره» برای کاهش خشونت‌ها در سوریه و برپایی آتش‌بسی بادوام و فراگیر تأکید و اعلام کرد دو طرف فهرستی از سازمان‌ها و گروه‌های شورشی غیرتروریست که به قوانین آتش‌بس پیشین احترام گذاشته بودند، را در اختیار یکدیگر گذاشته‌اند. این در حالی است که به نظر می‌رسد موضوع سودای خودمختاری کردها در سوریه یکی از معدود محورهای توافق مسکو و واشنگتن است. جان کری در حالی اطمینان خاطر داده کشورش خواهان یک سوریه متحد است و از ایده کردستانی مستقل حمایت نمی‌کند که مهتای روس او نیز تأکید کرده کردها باید به‌عنوان بخشی از دولت و ملت سوریه، بخشی از راه‌حل بحران باشند، نه آنکه خود به عاملی برای ازم‌بهایشدگی سوریه بدل شوند.

رویداد

پایان فعالیت سیاسی استفن هارپر

● نخست‌وزیر سابق کانادا با استعفا از عضویت در پارلمان این کشور به فعالیت ۱۷ساله سیاسی خود پایان داد تا از این به بعد به‌عنوان مشاور تجاری در عرصه جهانی فعالیت کند. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری آناتولی، استفن هارپر، نخست‌وزیر ۵۷ساله سابق کانادا در توئیتر و فیس‌بوک خود نوشت: من از شهروندان کانادایی که به من و حزب محافظه‌کار من برای دو انتخابات فدرال رأی دادند، تشکر و قدردانی می‌کنم. هارپر برای ۱۷ سال نماینده کلکری آلبرتا در پارلمان کانادا بود و در سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۵ نیز نخست‌وزیر این کشور بوده است.

زندانی شدن مشاور سابق عبدالله گل

● سه دیپلمات سابق ترکیه روز گذشته با اتهامات مرتبط با کودتای نافرجام اخیر مجدداً به زندان فرستاده شدند. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری آنادولو، «گورجان بایک» که زمانی به‌عنوان معاون اجرایی «احمد داووداوغلو»، نخست‌وزیر سابق ترکیه خدمت می‌کرد و همچنین مشاور سیاست خارجه «عبدالله گل»، یازدهمین رئیس‌جمهور ترکیه بود، در بین این دیپلمات‌ها قرار دارد. «علی فیدیک» و «تجای بابالی» که به‌ترتیب سفیران سابق ترکیه در کاستاریکا و کانادا هستند، از سمت‌های خود برکنار شدند.

«موگا» به‌خطاب به معترضان:

بهار عربی در زیمبابوه

اتفاق نخواهد افتاد

● تظاهرات اعتراض‌آمیزی در زیمبابوه علیه تغییر قوانین انتخابات ۲۰۱۸ و در مخالفت با تصمیم «اربرت موگابه»، رئیس‌جمهوری این کشور، مبنی بر حضور دوباره در انتخابات پس از سال‌ها حضور در قدرت، برگزار شد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، در این تظاهرات، چندین پلیس برای مسدودکردن راه معترضان به محل تظاهرات اِزمام شدند. پلیس برای متفرق‌کردن معترضان از گاز اشک‌آور و زور استفاده کرد. معترضان نیز به این اقدامات پلیس، با پرتاب سنگ و آتش‌زدن تایرها پاسخ دادند. رابرت موگابه گفت: آنها تایرها را آتش می‌زنند تا به قدرت دست یابند. آنها تصور می‌کنند آنچه در این کشور رخ می‌دهد، بهار عربی است اما ما به آنها می‌گوییم که در این کشور بهار عربی رخ نخواهد داد. رهبران اپوزیسیون «سرکوب‌های ظالمانه» در این تظاهرات را محکوم کرده و وعده دادند فشارها را علیه حکومت موگابه افزایش خواهند داد.

پایان مرحله اول تخلیه

شهر «داریا» در حومه دمشق

● مرحله نخست تخلیه شهر «داریا» در حومه دمشق به پایان رسید و حدود ۴۰۰ فرد مسلح همراه با خانواده‌هایشان و همچنین ۶۰۰ غیرنظامی این شهر را ترک کردند. به گزارش الجزیره، توافق میان گروه‌های مسلح مخالف و ارتش سوریه برای خارج‌کردن افراد مسلح و غیرنظامیان از شهر داریا در حومه دمشق از روز جمعه وارد مرحله اجرایی شد و اکنون مرحله نخست آن با خروج ۴۰۰ فرد مسلح همراه با خانواده‌هایشان و ۶۰۰ غیرنظامی به پایان رسیده است. افراد مسلح همراه با خانواده‌هایشان به مناطق تحت سیطره مخالفان در شهر ادلب واقع در شمال سوریه و غیرنظامیان نیز به شهرک‌های قسایا و الکسوه در حومه دمشق منتقل شدند.

درخواست محاکمه لولا داسیلوا

به اتهام فساد مالی

● پلیس برزیل به دستگاه قضائی این کشور پیشنهاد کرده «لوتیز لولا داسیلوا»، رئیس‌جمهوری سابق را به اتهام فساد مالی و سوءاستفاده از قدرت محاکمه کند. به گزارش بی‌بی‌سی، داسیلوا متهم است برای نوسازی خانه و همچنین خرید یک آپارتمان لوکس از قدرت و منابع دولتی استفاده کرده است. روز جمعه رسانه‌های برزیل یک بار دیگر موضوع فساد مالی رئیس‌جمهوری سابق این کشور را در رأس اخبار خود قرار دادند. داسیلوا ضمن رد همه این اتهام‌ها آنها را «توطئه» جناح سیاسی رقیب تعبیر می‌کند اما آن‌ها طور که پلیس مدعی است تحقیقات کارآگاهان نشان می‌دهد داسیلوا در دوران ریاست‌جمهوری، در برابر نوسازی پرهزینه منزلش به یک شرکت ساخت‌وساز وعده قراردادهای هنگفت دولتی داده و آن را عملی کرده است.

حمایت «معمار جنگ عراق» از

کمپین کلیتون

● «پل ولفوویتز»، یکی از مقامات عالی‌رتبه دولت «جورج بوش» که به‌عنوان معمار جنگ عراق شناخته می‌شود، می‌گوید در ماه نوامبر به هیلاری کلیتون رأی خواهد داد. به گزارش سی‌ان‌ان، ولفوویتز، بخشی از فهرست روبه‌رشد مقامات سیاست خارجه و امنیت ملی جمهوری‌خواهی است که قصد خود را برای حمایت از هیلاری کلیتون، نامزد دموکرات‌ها اعلام کرده‌اند. اما کلیتون به نظر نمی‌رسد چندان از حمایت ولفوویتز خوشحال شود. ولفوویتز به‌عنوان معاون وزیر دفاع در دولت بوش، در بین کسانی بود که اولین و قوی‌ترین حمایت‌ها را از تجاوز به عراق ابراز کرد. کلیتون به‌عنوان سناتور نیویورک نیز در سال ۲۰۰۲ به حمایت از این تجاوز رأی داد.